

EU A AFRIKA

Listopad 2023

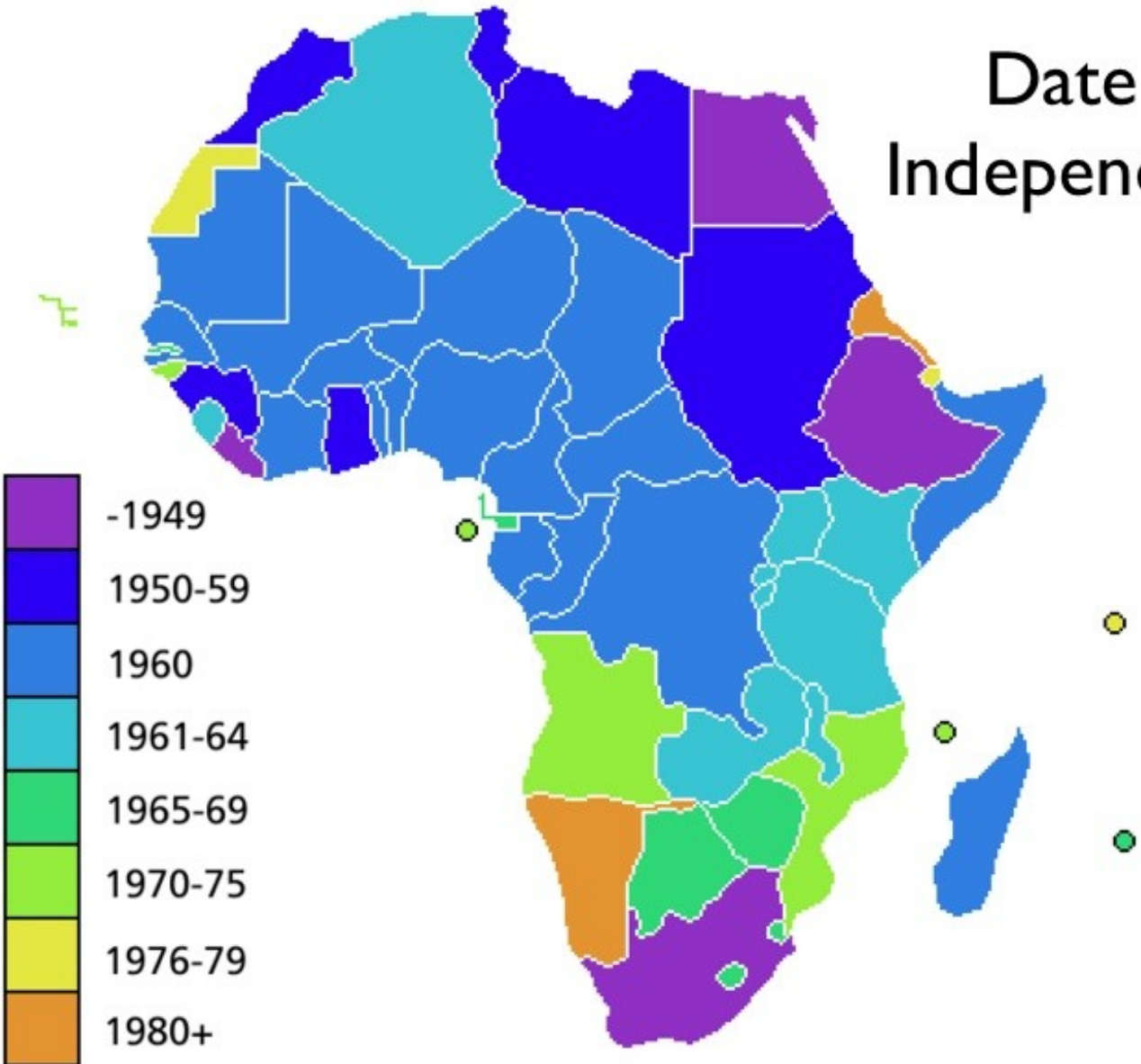
Martin Hrabálek

KOLONIÁLNÍ MINULOST

- Africké země byly součástí koloniálního panství až do druhé poloviny 20. století
- Většina zemí spojena se Spojeným královstvím a Francií
- Bývalé kolonie zde má i Německo, Belgie či Portugalsko

Date of Independence

EU-AFRIKA OBECNĚ

- Obecně větší angažmá EU v Africe než v jiných regionech
- Vzájemné vztahy úzce spojeny s rozvojovou pomocí a obchodem
- Podpora rozvojových cílů milénia, dnes cílů udržitelného rozvoje
- Pomoc neslouží jen k rozvoji, pro evropské státy je to nástroj zlepšování vztahů a otevírání trhů
- Surovinové zájmy – řada států bohatá na suroviny – projevuje se například nyní s ohledem na odpoutávání se od Ruska v souvislosti s válkou na Ukrajině

DOHODA Z COTONOU

- Změna toho, jak funguje rozvojová politika Evropské unie
- Dopad na africké země
- Do popředí vystupují i politické otázky
- Konec v roce 2020 (prodlouženo do 2021), nyní Post-Cotonou, nicméně odsouhlaseno na Radě teprve v červnu 2023, musí podepsat smluvní strany

SPOLEČNÁ STRATEGIE EU-AFRIKA

- Podepsána v roce 2007
- Reakce na to, že v Africe začali být výrazně aktivní i další aktéři
- Narůstající regionalismus v Africe
- Přijata v očekávání změn souvisejících s Lisabonskou smlouvou

Table 3: Partnerships and priority actions from the 2008-10 action plan

Partnership	Priority Actions in the 2008-10 Action Plan
Peace and security	Enhance dialogue on challenges to peace and security Full operationalisation of the African Peace and Security Architecture (APSA) Predictable funding for African-led peace support operations
Democratic governance and human rights	Enhance dialogue at global level and in international fora Promote the APRM and support the African Charter on Democracy, Elections and Governance Strengthen cooperation in cultural goods
Trade, regional integration and infrastructure	Support the African integration agenda Strengthen African capacities in the areas of rules, standards and quality control Implement the EU-Africa Infrastructure Partnership
Millennium Development Goals (MDGs)	Secure the finance and policy base for achieving the MDGs Speed up progress towards the MDG food security targets Speed up progress in meeting the MDG health targets Speed up progress in meeting the MDG education targets
Energy	Intensify cooperation on energy security and access
Climate change	Build a common agenda on climate change policies and cooperation Address land degradation and increasing aridity, including the 'Green Wall for the Sahara' initiative
Migration, mobility and employment	Implement the declaration of the Tripoli Ministerial Conference on Migration and Development Implement the EU-Africa Plan of Action on Trafficking of Human Beings Implement and follow up the 2004 Ouagadougou Declaration and Action Plan on Employment and Poverty Alleviation in Africa
Science, information society and space	Support the development of an inclusive information society in Africa Support science and technology capacity-building in Africa and implement Africa's science and technology consolidated plan of action

REGIONÁLNÍ INTEGRACE V AFRICE

- Už od roku 1963 Organizace africké jednoty – ovlivněna panafricanismem
- V roce 2001 vzniká Africká unie – celoafrická platforma, bezpečnostní rozměr
- Spousta subregionálních seskupení – ECOWAS, ECCAS, SADC, AMU, COMESA, EAC

SUMMIT EU-AFRICKÁ UNIE

- Setkání na úrovni region-region
- Poprvé ve 2000
- Naposledy v únoru 2022 v Bruselu po více než čtyřech letech
- Motivováno i vzrůstajícím vlivem Číny
- V rámci prohlášení 4 strategické oblasti:
 - 1. Afrika jako důležitá součást Global Gateway
 - 2. Mír a bezpečnost,
 - 3. Mobilita a migrace,
 - 4. Multilaterarismus
- Evidentní důraz na oblast migrace
- Neshoda v oblasti COVID waivers

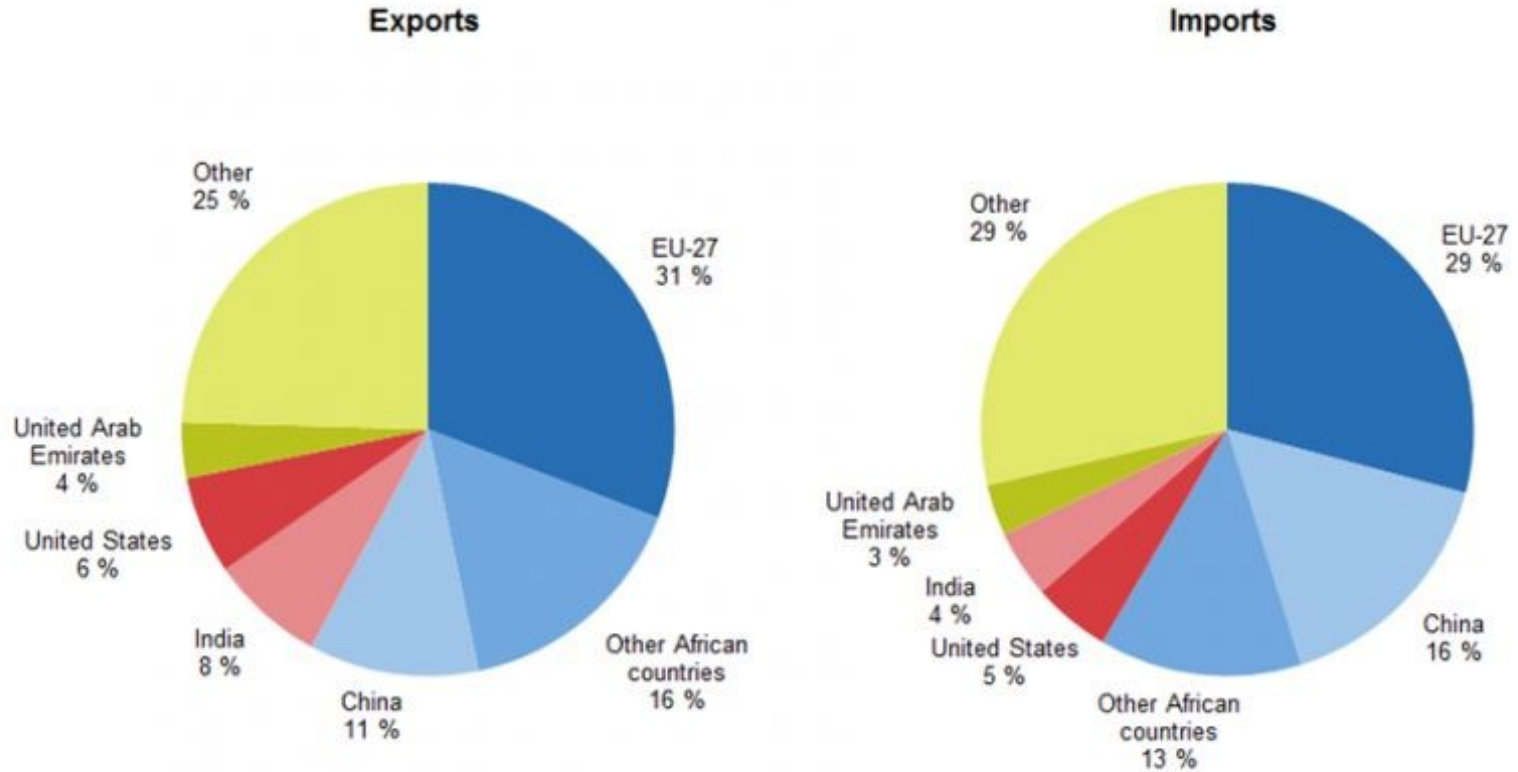

OBCHOD

- Problematika tzv. EPAs - kontroverze
- Preferenční přístup na evropský trh pro země ACP v rámci dohod z Lomé
- Problém kompatibility s pravidly WTO
- Role celoafrické FTA?
- Nyní EU jedná s africkými státy o plynu (náhrada za Rusko)

African export and import shares with main partners, 2019

Source: UNCTAD

ČÍNA V AFRICE

- Rapidní nárůst přítomnosti
- V Africe jedním z největších dárců zahraniční pomoci – až 75 miliard dolarů mezi 2000-2011
- Zdaleka ne pouze honba za komoditami
- Snaha vybudovat si politický vliv do budoucna?

MIGRACE Z AFRIKY

- Dnes důležitý jižní proud
- Z Afriky až na výjimky často ekonomická migrace
- Snaha o uzavítání „kompaktů“
- Situace stále složitá

CO ZNAMENÁ EU PRO AFRIKU?

- 1. Příspěvky EU tvoří až 50 % celkové rozvojové pomoci, kterou Afrika dostává.
- 2. EU je největším obchodním partnerem Afriky (skoro třetina obchodu).
- 3. EU je největším zahraničním investorem v Africe.
- 4. EU vede v Africe celkem 9 civilních operací a investovala 2,5 miliardy eur do afrických mírových projektů.

STRATEGIE PRO AFRIKU Z ROKU 2020

- Ve formě sdělení Komise, publikována v březnu
- Měla být schválena summitem EU-Afrika, ale ten byl odložen v důsledku COVID, konal se až 2022
- „Partnerství rovných“? – odstup od paradigmatu „donor-recipient“
- Témata:
 - Zelená tranzice
 - Digitální transformace
 - Udržitelný růst
 - Mír a vládnutí
 - Migrace
- Vyjednávání nového rámce post-Cotonou

